

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 1 avgust 2016. godine
Ref. br.:RK 973/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI59/16

Podnosilac

Kosovska agencija za privatizaciju

**Ocena ustavnosti odluke AC-I-15-0237 Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na
Kosovsku agenciju za privatizaciju
od 18. februara 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koju zastupaju njeni službenici Armend Hamzaj i Agron Kajtazi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku AC-I-15-0237 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 18. februara 2016. godine.
3. Osporena odluka je uručena podnosiocu zahteva 2. marta 2016. godine.
4. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru kako bi *“obustavio sve sudske sednice [Posebne komore], gde se kao stranka pojavljuje KAP ili Društveno preduzeće.”*

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno *“povređeni osnovni principi prava, kao što je pravo Res Judicata i Ne bis in idem” (...)* i *“napravljena je još jedna ustavna povreda člana 31 Ustava Kosova.”*

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članovima 21.4, 113.7 i 116.2 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 27.1 i članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29 i 54 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 29. marta 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.
8. Dana 31. marta 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
9. Dana 5. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori.
10. Dana 13. juna 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 17. januara 2011. godine, zainteresovana strana je podnela Specijalizovanom veću (SCL-11-0003) zahtev protiv podnosioca, tražeći naknadu ličnih dohodaka u određenom iznosu u evrima, uključujući pravni interes do definitivne isplate.
12. Dana 2. juna 2015. godine, Specijalizovano veće je održalo ročište gde su podnosioca zahteva zastupali zastupnici, ovlašćeni od strane KAP-a.

13. Dana 27. oktobra 2015. godine, Specijalizovano veće je održalo još jedno ročište gde su se isti zastupnici, opunomoćeni od strane KAP-a, ponovo pojavili da zastupaju podnosioca zahteva. Međutim, Specijalizovano veće im nije dozvolilo da zastupaju tuženu, jer nisu registrovani u Advokatskoj komori Kosova, već u Advokatskoj komori Albanije.
14. Dana 28. oktobra 2015. godine, Specijalizovano veće je (odluka SCL-11-0003) utvrdilo da *“zastupnike [Kosovske agencije za privatizaciju - KAP] tužene (...) udalji sa predmeta, jer nisu upisani u registar Advokatske komore Kosova ili u Udruženje advokata Kosova.”*
15. Dana 30. oktobra 2015. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu, tražeći poništenje navedene odluke, unifikaciju sudske prakse sa sličnim pitanjima i naknadu podnosiocu za svaku sudsku taksu koja će da se plati za njegovu žalbu. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da jedini pravni uslov za zastupnika jeste da bude član „jednog“ Udruženja ili Advokatske komore.
16. Dana 18. februara 2016. godine, Žalbeno veće je (odluka AC-I-15-0237) odbilo, kao neprihvatljivu, *“žalbu protiv odluke Specijalizovanog veća PKVS SCL-11-0003 od 28. oktobra 2015. godine”, zbog “principa da svaki tužilac i tuženi moraju biti zastupljeni od strane člana udruženja advokata ili advokatske komore.”*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su *“povređeni principi prava, kao što je pravo Res Judicata i Ne bis in idem”* i *“član 31 Ustava Kosova”*.
18. Podnosilac zahteva tvrdi da je Posebna komora *“napravila još jednu ustavnu povredu člana 31 Ustava Kosova, koji predviđa: „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti”.*
19. Podnosilac zahteva traži od Suda *“da poništi rešenje Specijalizovanog veća SCL-11-0003 od 28.10.2015. godine i rešenje Žalbenog veća, AC-I-15-0237 od 18.02.2016. godine, koji su izdati od strane Posebne komore”.*
20. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da uvede privremenu meru da bi se izbegla *“nepopravljiva šteta KAP-a i društvenih preduzeća koja su ujedno zastupana od strane KAP-a kao njihovog administratora.”*

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, dalje predviđene Zakonom i propisne Poslovníkom.
22. U tom smislu, Sud se poziva na članove 21. [Opšta Načela] i 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, koji propisuju:

Član 21
(...)

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

Član 113

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

23. Sud se poziva i na član 48. [Tačnost podneska], koji propisuje:

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

24. Pored toga, Sud uzima u obzir i pravilo 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, koje propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev::

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

25. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi "povredu člana 31 Ustava", jer su osporenim odlukom povređena njegova prava „da bude zastupljena od strane svojih službenika pred PKVSK.“ Podnosilac zahteva se, takođe, poziva na povredu principa *Res judicata* i *Ne bis in idem*.

26. Sud dalje primećuje da se glavni argument podnosioca zahteva odnosi na to da li primenljiv zakon na Kosovu treba tumačiti tako da zahteva od podnosioca da bude zastupljen u postupku pred Posebnom komorom Vrhovnog suda od strane advokata koji je registrovan u Kosovskoj advokatskoj komori ili od strane advokata po njegovom sopstvenom izboru.

27. U stvari, podnosilac zahteva se žali da je Posebna komora Vrhovnog suda pogrešno tumačila zakon u vezi sa zastupanjem i smatra da je Posebna komora trebalo da tumači relevantne zakonske odredbe na drugačiji način.

28. U tom smislu, relevantni deo odluke Žalbenog veća glasi:

„Zakon o Specijalnoj komori i aneks ne odgovaraju na ovo pitanje. Da član 24.1 aneksa spominje članove jednog udruženja advokata ili kao Advokatska komora, ne određuje na siguran način, ako se misli za članove drugih udruženja advokata ili advokatskih komora, osim onih sa Kosova.

Pre svega, nešto tako, treba da se priznaje da jasno pravilo da stranke moraju da budu zastupljeni jednim članom Advokatske komore Kosova ili Srbije i pravo opredeljenja predsedavajućeg sudije da se dozvoli članovima jedne komore, osim Kosovske ili Srbije, dato je ranijim zakonodavstvom (vidi član 24.1 i 24.3 Administrativne Uredbe UNMIK-a2008/6) su zamenjene od strane zakonodavstva, članom 24.1, aneksa, izjavivši da svaki tužilac i tuženi mora da se zastupa od strane jednog člana Advokatskog udruženja ili Advokatske komore. Što više, ne može da se ignorišu opredeljenja jedne nejasne zakonske definicije kao "član advokatske komore ili Advokatske komore", Kosovskim zakonom, mora da se postigne na osnovu zakonskog okvira Kosova. Kosovski zakon, koj tretira problem o kojem se radi jeste Zakon br. 04/L-193 za Advokate (ZAKK). Ovaj Zakon, reguliše pravo za obavljanje profesijom advokatana Kosovu, obuhvatajući i pravo audijencije u Kosovskim sudovima. Po članu 1.1 ZAKK, pravo da se bavi advokatskom profesijom na Kosovu, daje se po registraciji u registar Advokatske komore Kosova. I ako preduslovi i postupci za registrovanje su različiti, za domaće advokate i strane advokate, ovi drugi, imaju mogućnosti da budu registrovani i da im se dozvoli da se bave advokatskom profesijom na Kosovu. Na osnovu člana 40.1 ZAK Kosova, advokati iz drugih država, mogu da se bave advokatskom profesijom na Kosovu, pod uslovima reciprociteta i treba da bude jedno potvrđivanje recipročnog sporazuma od strane Ministarstva pravde, nakon što je primila jedno mišljenje od strane Advokatske komore Kosova. Ovo pitanje je regulisano na eksplicitan način članom 2 aneksa Statuta Advokatske komore Kosova (AKK) kojim se predviđa da "strani državljani kandidate za bavljanje advokatskom profesijom na Kosovu, treba da podležu polaganje ispita podobnosti, organiziran od strane AKK, na jednom od službenog jezika Kosova. Forma, sadržaj i ostali postupci is pita podobnosti, određuju se Pravilnikom o licenci stranih advokata. Izuzetak iz ovog pravila je samo za advokate država članica Evropske unije i SAD. Oba dva inostrani advokati iz drugih zemalja i iz država članica EU i SAD, moraju da budu registrovani u posebnom registru Advokatske komore (AKK), pod uslovom pružanja jednog dokumenta kojim bi dokazali da su oni registrovani u svojim državama i da se oni bave advokatskom profesijom (član 40.5 ZAKK). Na osnovu punomoćja izdato od strane KAP-a, advokati: Gentian Garra i Rudi Metaj, su zastupali KAP u postupcima ispred SKVSK u prvo stepenom, po predmetu SCL-11-0003, predstavljajući se da su oni licencirani advokati od strane Nacionalne advokatske komore Albanije. Ovi advokati koji su se predstavili kao zastupnici KAP-a, nisu pružali sudu dokaz da su registrovani u Advokatsku komoru Kosova."

29. Sud primećuje da je Žalbeno veće objasnilo smisao člana 24.1 Aneksa Zakona o Posebnoj komori; različite uslove između prethodnog i trenutnog zakonodavstva; zakonske uslove koje advokati moraju da ispune kako bi zastupali tužioce ili tužene pred Posebnom komorom. Nakon što je razmotrilo ova pravna pitanja, zaključilo je da advokati koji su zastupali podnosioca zahteva u sudskim postupcima pred njim, nisu advokati registrovani u Advokatskoj komori Kosova u skladu sa primenjivim zakonom na Kosovu.

30. Sud smatra da podnosilac zahteva tvrdi povredu pravnih principa, kao i član 31. Ustava, bez ikakvog dokazivanja ili objašnjenja o tome kako su se takve povrede desile. Podnosilac zahteva zasniva svoju tvrdnju na pogrešno tumačenje primenjivog zakona. Taj procesni argument se odnosi na domen zakonitosti i kao takav ne spada u nadležnost Ustavnog suda i samim tim, ne može da se ocenjuje od strane Suda.
31. U tom smislu, Sud naglašava da nema zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, navodno počinjenim od strane redovnih sudova (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). On ne može, sam po sebi, oceniti zakon koji je doveo redovne sudove dotle da usvoje jednu odluku umesto neke druge. Da je tako delovao, Sud bi postupao kao „sud četvrtog stepena“, što bi značilo nepoštovanje ograničenja njegove jurisdikcije. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalna prava (vidi: slučaj *García Ruiz protiv Španije*, [VV], br. 30544/96, stav. 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I; slučaj br. KI72/14, podnoseljka zahteva: *Besa Qirezi*, presuda od 4. februara 2015. godine, stav 65).
32. Pored toga, Sud smatra da je presuda Apelacionog veća detaljno odgovorila i obrazložila argumente žalbe podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva nije uspeo da pokaže i dokaže pred Sudom da postupci pred Specijalnim većem nisu bili pravični i proizvoljni ili da su njegova prava i slobode, zaštićene Ustavom, povređene navodnim pogrešnim tumačenjem primenjivog zakona o zastupanju.
33. Sud naglašava da je tumačenje primenjivog zakona o zastupanju pitanje zakonitosti. Nijedno ustavno pitanje nije potkrepljeno i dokazano od strane podnosioca zahteva.
34. Sud ponavlja da, kao opšte pravilo, tumačenje zakona je isključivo pitanje za redovne sudove, čiji su nalazi i zaključci u tom pogledu obavezujući za Ustavni sud. Međutim, kada je odluka redovnog suda očigledno proizvoljna, Sud može i mora da je razmatra (vidi: *Sisojeva i drugi protiv Letonije*, [VV], zahtev br. 60654/00, presuda od 15. januara 2007. godine, stav 89).
35. Pozivanje podnosioca zahteva na povredu principa *res judicata* i *ne bis in idem* neće biti razmatrano od strane Suda, jer je irelevantno i nije bitan argument za raspravu o slučaju podnosioca zahteva.
36. Pored toga, Sud primećuje da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom svog slučaja; međutim, neslaganje samo po sebi ne može pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi članova 29. [Pravo na slobodu i bezbednost], 30. [Pravo optuženog] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava (vidi, na primer: Ustavni sud, slučaj br. KI125/11, *Shaban Gojnovci*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. maja 2012. godine, stav 28).
37. Dakle, Sud utvrđuje da zahtev podnoisoca ne ispunjava uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, dalje predviđene Zakonom i propisane Poslovníkom.

38. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i (2) (b) i (d) Poslovnika, neprihvatljiv je.

Zahtev za uvođenje privremene mere

39. Podnosilac zahteva je tražio od Suda da uvede privremenu meru, kako bi *“obustavio sve sudske sednice [Posebne komore], gde se kao stranka pojavljuje KAP ili Društveno preduzeće.”*
40. Podnosilac zahteva nije pružio nikakve argumente ili razloge zbog čega privremena mera treba da se odobri od strane Suda. Podnosilac zahteva ju je samo tražio u svom zahtevu.
41. Kako bi Sud odlučio o privremenoj meri, u skladu sa pravilom 55 (4) i (5) Poslovnika, potrebno je da:

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala (...), ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili

[...]

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva.”

42. Kao što je gore naglašeno, podnosilac zahteva nije pokazao *prima facie* slučaj o prihvatljivosti zahteva. Dakle, zahtev za uvođenjem privremene mere mora da se odbije, kao neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 21.4, 113.7 i 116 (2) Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d) i (2) (d) i 55 (4) i (5) Poslovnika, 13. juna 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

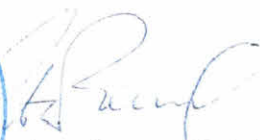
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi